

Καθηγουμένες των ιερών μονών της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας πραγματοποίησαν προσκύνημα σε μονές της Αιγύπτου

Ομάδα καθηγουμένων των ιερών μονών της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας με επικεφαλής τον επίσκοπο Σίζραν και Σιγκόν Λεόντιο με ευλογία του Αγιοτάτου Πατριάρχη Μόσχας και Πασών των Ρωσσιών Κυρίλλου πραγματοποίησε προσκύνημα σε μονές της Αιγύπτου από τις 20 έως τις 29 Οκτωβρίου 2022. Το ταξίδι οργανώθηκε από το Συνοδικό Τμήμα Ιερών Μονών και Μοναχισμού της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας από κοινού με το Τμήμα Εξωτερικών Εκκλησιαστικών Σχέσεων (ΤΕΕΣ) του Πατριαρχείου Μόσχας.

Την αντιπροσωπεία συνόδευσαν ο γραμματέας του ΤΕΕΣ επί διαχριστιανικών υποθέσεων ιερομόναχος Στέφανος Ιγκούμνοφ και εκπρόσωποι του Κοπτικού Πατριαρχείου.

Σκοπός της επισκέψεως ήταν το προσκύνημα σε κοινά ιερά σεβάσματα της Αιγύπτου και την

ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ των εκπροσώπων του ρωσικού και του κοπτικού μοναχισμού.

Αμα τη αφίξει στο Κάιρο η αντιπροσωπεία έτυχε θερμής υποδοχής από τον επίσκοπο Δανιήλ, καθηγούμενο της ιεράς μονής Οσίου Παύλου του Θηβαίου, βοηθό του Πατριάρχη επί ιερών μονών και μοναχισμού της Κοπτικής Εκκλησίας.

Στις εννέα ημέρες παραμονής τους στην γη της Αιγύπτου οι εκπρόσωποι των ρωσικών ιερών μονών είχαν τη δυνατότητα να επισκεφθούν τους σπουδαιότερους ιστορικούς τόπους, να γνωρίσουν την ιστορία των μεγάλων χριστιανικών προσκυνημάτων, να ασπασθούν τα άγια λείψανα και τις τίμιες εικόνες των αρχαίων οσίων πατέρων της Αιγύπτου - θεμελιωτών του μοναχισμού και των μοναστηριακών τυπικών.

Η αντιπροσωπεία των καθηγουμένων μετέβη σε δέκα ανδρώες και έξι γυναικείες μονές της Αιγύπτου, συμπεριλαμβανομένης και της ερήμου της Νιτρίας σε απόσταση περισσότερο 700 χλμ, καθώς και σε αρκετά σημαντικά ιστορικά σημεία, που σχετίζονται με την παραμονή της Αγίας Οικογένειας στην Αίγυπτο. Κατά την εκδρομή για πρώτη φορά επιτεύχθηκε να επισκεφθούν επτά μοναστήρια και τρία ιστορικά αξιοθέατα της Μέσης και της Άνω Αιγύπτου, που έχουν δικά τους ιδιαίτερα χαρακτηριστικά. Η εν λόγω εκδρομή αποτέλεσε την επόμενη φάση στην ανάπτυξη της συνεργασίας μεταξύ του κοπτικού μοναχισμού και του μοναχισμού της Ρωσικής Εκκλησίας.

Μεγάλη σημασία είχε η τέλεση της Θείας Λειτουργίας στις 22 και στις 23 Οκτωβρίου στα δύο σπουδαία μοναστήρια της Αιγύπτου, του Οσίου Παύλου του Θηβαίου και του Οσίου Αντωνίου του Μεγάλου, στην είσοδο του σπηλαίου στο όρος, όπου ασκήτευε ο Όσιος Αντώνιος. Κατά την επίσκεψη της μονής του Οσίου Παύλου του Θηβαίου η αποστολή γνωρίστηκε με τον γενικό πρόξενο στη Χουργκάντα, ο οποίος εκπροσωπεί τη ρωσικής Πρεσβεία στην Αίγυπτο Β. Βοροπάγεφ και αφίχθη εκείνη την ημέρα στο πλαίσιο προξενικής του επίσκεψης. Στη μονή του Οσίου Αντωνίου του Μεγάλου με τον επίσκοπο Λεόντιο συλλειτουργήσε ο κληρικός της πατριαρχικής εξαρχίας στην Αφρική πρωθιερέας Αλέξιος Μασκόφ, ο οποίος προΐσταται των ενοριών στο Κάιρο, τη Χουργκάντα και στο Σαρμ Ελ Σείχ.

Κατά τις συναντήσεις με καθηγουμένους και αδελφούς, καθηγουμένες και αδελφές, οι μετέχοντες της εκδρομής συζήτησαν θέματα οργάνωσης του μοναχικού βίου στις κοπτικές μονές, το ημερήσιο πρόγραμμα, τον κανόνα προσευχής, τη θεία λατρεία, τα μοναστηριακά διακονήματα. Ιδιαίτερη σημασία είχε η μετάβαση στον ναό όπου τιμάται η μνήμη των νεομαρτύρων της Λιβύης στη Σαλαμούτα, οι οποίοι μαρτύρησαν από τρομοκράτες το 2015.

Οι αρχαίες μοναχικές παραδόσεις των 3^{ου} – 5^{ου} αι. διατηρήθηκαν σχεδόν ακέραιες χάρη στη ζωντανή διαδοχή και τον μοναχικό βίο στην Αίγυπτο, που δεν διακόπηκε ποτέ. Οι μονάζοντες από την Αίγυπτο τιμούν ιδιαιτέρως τιμώμενους από τη Ρωσική Εκκλησία Αγίους, όπως τον Όσιο

Σεραφείμ του Σαρόφ, τον Όσιο Σέργιο του Ραντονέζ, τον Όσιο Σιλουανό τον Αθωνίτη, επίσης τιμούν τους άθλους των νεομαρτύρων της Ρωσικής Εκκλησίας και επιθυμούν να μάθουν περισσότερο για τους Ρώσους Αγίους και τον μοναχισμό στη Γη των Ρως, αλλά και επιδεικνύουν ενδιαφέρον για τη μελέτη του ρωσικού μοναχισμού και πολιτισμού. Μερικοί οικιστές των κοπτικών μονών ήδη μαθαίνουν τη ρωσική γλώσσα.

Οι καθηγουμένες των ιερών μονών της Ρωσικής Ορθοδόξου Εκκλησίας με επικεφαλής τον επίσκοπο Λεόντιο εξέφρασαν την ευγνωμοσύνη τους στον Αγιώτατο Πατριάρχη Κύριλλο για την ευλογία να πραγματοποιήσουν το εν λόγω προσκύνημα, το οποίο τους επέτρεψε να ανακαλύψουν πολλές πλευρές της χριστιανικής ζωής της Αιγύπτου και ιδίως των ιερών μονών.

Ενημερωτική σημείωση

Σήμερα στην Αιγυπτιακή Εκκλησία υπάρχουν 35 εν ενεργεία μονές (20 ανδρώες και 15 γυναικείες) με τουλάχιστον 30 οικιστές σε καθεμία.

Τα μεγαλύτερα μοναστήρια αριθμούν ανά 150-200 μονάζοντες (οι ιερές μονές του Οσίου Παύλου του Θηβαίου, του Αντωνίου του Μεγάλου, του Παΐσιου του Μεγάλου, του Μακαρίου του Μεγάλου, οι μονές των Σύρων, οι γυναικείες μονές του ιερομάρτυρος Θεοδώρου του Στρατηλάτου και του μεγαλομάρτυρος Μερκουρίου στο Κάιρο).

Στην ιστορία του αιγυπτιακού μοναχισμού υπήρξαν εποχές ακμής και παρακμής, όμως ο μοναχισμός σε όλες τις εποχές εξακολουθούσε να υπάρχει, ενώ σε ορισμένες μονές, όπως η μονή στο Ελ-Μουχαράκ, ο μοναχικός βίος δεν διακόπηκε ούτε για μία ημέρα.

Η ίδρυση πολλών ανδρών ιερών μονών ανάγεται στους 4^ο – 5^ο αι. Υπάρχουν και νέες μονές, όπως η ιερά γυναικεία μονή της Οσίας Σάρρας με 66 μονάζουσες και δόκιμες μοναχές (εγκαινιάσθηκε το 2012) ή μονές υπό ανασύσταση, όπως η ανδρώα ιερά μονή Αγίου Γκερμίν, όπου προς το παρόν ασκούνται 37 αδελφοί.

Για τις περισσότερες ιερές ανδρώες μονές είναι χαρακτηριστικές οι ιδιαιτερότητες, όπως ο μεγάλος αριθμός των Θείων Λειτουργιών καθημερινά (κατά κανόνα ανάλογα με τα ιερά θυσιαστήρια που υπάρχουν), παράλληλως οι ιερές ακολουθίες για προσκυνητές τελούνται σε ξεχωριστή εκκλησία.

Στις μεγάλες ιερές ανδρώες μονές μερίδα των αδελφών ασκούνται κατά το τυπικό των ερημιτών, σε σπήλαια εκτός μονής ή έγκλειστοι εντός μονής. Έτσι στη μονή των Σύρων ο αριθμός των ερημιτών ανέρχεται σε 40 (από συνολικά 200 αδελφούς). Η κοινή τράπεζα οργανώνεται στην πλειονότητα των περιπτώσεων κατά τις Κυριακές ή μεγάλες εορτές, όταν τελείται η ολονύκτια αγρυπνία με Θεία Λειτουργία, μετά την ολοκλήρωση της οποίας όλη η αδελφότητα, συμπεριλαμβανομένων των ερημιτών μεταβαίνουν στην τράπεζα.

Στην πλειονότητα των γυναικείων ιερών μονών ο αριθμός των οικιστριών ανέρχεται σε 100 και περισσότερες. Η κοινή τράπεζα οργανώνεται καθημερινώς και τελούνται όλες οι ιερές ακολουθίες του ημερήσιου λειτουργικού κύκλου και η Θεία Λειτουργία.

Τόσο στις ανδρώες, όσο και στις γυναικείες μονές υπάρχουν διάφορα εργαστήρια και χειροτεχνίες, ενώ σε πολλά μοναστήρια ασχολούνται με τη γεωργία.